

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ
ΚΛΑΔΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ/ΓΡΑΦΕΙΟ 4

Δ/νση: Π.ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ 4 10177 ΑΘΗΝΑ

Αρμόδιος: Α.ΥΠ. ΚΑΜΠΑΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ

Τηλέφωνο: 2131520564, ΡΟΛ:1031141

e-mail: dap1.peith@astynomia.gr

ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ.: 1647/ 24/2331592

Γ.Φ./Ε.Φ. Θεματολογίου: (6004/12)

ΑΘΗΝΑ , 10/11/2024

Ηλεκτρονική διακίνηση για τους αποδέκτες που
είναι συνδεδεμένοι στο δίκτυο ΡΟΛ.

ΠΡΟΣ: 'ΒΛΕΠΕ ΠΙΝΑΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ'

ΘΕΜΑ: «Αναμόρφωση Πειθαρχικού Δικαίου Αστυνομικού Προσωπικού».

ΣΧΕΤ.: π.δ. 61/2024 (Α' 174)

1. Σας γνωστοποιούμε ότι στο Φ.Ε.Κ. 174 τ. Α' της 05-11-2024, δημοσιεύθηκε το π.δ. 61/2024 που τέθηκε σε ισχύ από τη δημοσίευσή του. Με το εν λόγω προεδρικό διάταγμα τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του π.δ. 120/2008 «Πειθαρχικό Δίκαιο Αστυνομικού Προσωπικού» (Α' 182), με στόχο τον εκσυγχρονισμό και την ολική αναμόρφωσή του, με κύριους άξονες την απομάκρυνση από την ενεργό υπηρεσία των ένστολων που έχουν διαπράξει σοβαρά ποινικά και πειθαρχικά παραπτώματα, την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση περιστατικών διαφθοράς, τη μείωση γραφειοκρατικών διαδικασιών και την ταχύτερη απονομή της πειθαρχικής δικαιοσύνης.

2. Ενδεικτικά, με τις νέες ρυθμίσεις:

α) επικαιροποιούνται οι προβλεπόμενες ποινές επί πειθαρχικών παραπτωμάτων, ώστε να συμβαδίζουν με τα αδικήματα που προβλέπει ο νέος Ποινικός Κώδικας,

β) προβλέπεται η υποχρεωτική διαθεσιμότητα του προσωπικού σε βάρος του οποίου ασκείται ποινική και πειθαρχική δίωξη για ιδιαιτέρως σοβαρά ποινικά αδικήματα,

γ) προβλέπεται η υποχρεωτική (αυτοδίκαιη) απόταξη, ανεξάρτητα από την εκδίκαση της πειθαρχικής υπόθεσης, εκείνου του προσωπικού που καταδικάζεται αμετάκλητα, με απόφαση ποινικού δικαστηρίου, για κακουργήματα και για ορισμένα ιδιαιτέρως σοβαρά πλημμελήματα,

δ) αποφεύγεται η διενέργεια άσκοπων διοικητικών εξετάσεων για ήσσονος σημασίας θέματα, όπως η απώλεια υπηρεσιακού δελτίου ταυτότητας, υπηρεσιακής άδειας οδήγησης ή ο τραυματισμός εκτός διατεταγμένης υπηρεσίας και

ε) επιμηκύνονται τα χρονικά όρια για τη δυνατότητα επανάληψης της πειθαρχικής δίκης, σε περίπτωση διαφορετικής κρίσης ουσίας με την αντίστοιχη ποινική δίκη, προκειμένου να εξασφαλίζεται η επιβολή της προσήκουσας πειθαρχικής ποινής.

3. Αναλυτικότερα, δίνονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις και οδηγίες για να καταστεί εφικτή η άρτια εφαρμογή των τροποποιήσεων του π.δ. 120/2008, οι οποίες επέρχονται με το π.δ. 61/2024, ως εξής:

α. **Με την παρ. 1** εισάγεται ρητή πρόβλεψη στην παρ. 4 του άρθρου 2 του π.δ. 120/2008, κατ' αντιστοιχία με τον υπαλληλικό κώδικα (άρθρο 25), τον στρατιωτικό ποινικό κώδικα (άρθρο 53 του ν. 2287/1995) και το άρθρο 21 παρ. 2 του Π.Κ., για το ότι δεν είναι άδικη πράξη η μη υπακοή σε προδήλως αντισυνταγματική ή παράνομη διαταγή.

β. Με την παρ. 2 τροποποιείται η παρ. 3 του άρθρου 6 του π.δ. 120/2008 και προβλέπεται η μετατροπή των ανώτερων πειθαρχικών ποινών που επιβάλλονται στο προσωπικό που έχει αποστρατευτεί, σε ποινές προστίμου, το οποίο πλέον θα εισπράττεται με μέριμνα των οικονομικών Υπηρεσιών του Σώματος ή του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις περί είσπραξης δημοσίων εσόδων, όπως άλλωστε εφαρμόζεται σε όλους τους δημοσίους υπαλλήλους όταν λύεται η υπαλληλική τους σχέση (βλ. άρθρα 113 παρ. 2 και 144 παρ. 5 του υπαλληλικού κώδικα). Με τη νέα ρύθμιση θεραπεύεται η μέχρι τώρα «άτυπη ατιμωρησία» που υπήρχε, επί της ουσίας, στις πειθαρχικές διαδικασίες οι οποίες είχαν ξεκινήσει πριν την έξοδο των εγκαλούμενων αστυνομικών από το Σώμα, καθόσον οι ανώτερες πειθαρχικές ποινές δεν εκτελούνταν, ενώ η μόνη συνέπεια που επέφερε η ποινή της απόταξης ήταν η διαγραφή τους από το στέλεχος της εφεδρείας.

Επιπροσθέτως, επειδή η μετατροπή της ποινής σε πρόστιμο γίνεται με απόφαση των αρμοδίων για την εκτέλεση των ανώτερων πειθαρχικών ποινών οργάνων, τούτο δεν συνεπάγεται ότι οι ποινές αυτές λογίζονται ως κατώτερες πειθαρχικές ποινές. Επί της ουσίας μετατρέπονται σε πρόστιμο μόνο ως προς τις συνέπειές τους, ώστε οι ποινές να επιτυγχάνουν τόσο τον γενικό όσο και τον ειδικοπροληπτικό τους σκοπό.

Επισημαίνεται ότι σε περιπτώσεις μακροχρόνιας αυθαίρετης απουσίας αστυνομικών έχει διαπιστωθεί ότι διατάσσονται δυο, τρεις ή και περισσότερες διοικητικές εξετάσεις. Αυτό δημιουργεί, όπως είναι ευνόητο, άσκοπη γραφειοκρατία, καθώς διενεργούνται Ε.Δ.Ε. σε βάρος ήδη αποταγμένων αστυνομικών για το ίδιο ως άνω παράπτωμα, που είναι διαρκείας. Το δέον είναι, αφού συμπληρωθεί ένα εύλογο χρονικό διάστημα αυθαίρετης απουσίας, να διατάσσεται Ε.Δ.Ε. για παράβαση του άρθρου 10 παρ. 1, περ. ι' του π.δ. 120/2008, ενώ για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα, μετά την άσκηση της πειθαρχικής δίωξης, εάν κριθεί σκόπιμο για συγκεκριμένους ιδιαίτερους λόγους, δύναται να διατάσσεται άλλη μία το πολύ Ε.Δ.Ε. λίγο πριν τη διαγραφή του αστυνομικού. Η δε, ακολουθούμενη πρακτική για την έκδοση πολλαπλών διαταγών διενέργειας Ε.Δ.Ε. είναι άνευ ουσίας και θα πρέπει να αποφεύγεται, καθώς οι αστυνομικοί που απουσιάζουν παράνομα και αδικαιολόγητα δεν λαμβάνουν αποδοχές ούτως ή άλλως, σύμφωνα με τα άρθρα 153 παρ. 1 του ν. 4472/2017 (Α' 74) και 36 παρ. 2, περ. α' του ν. 1481/1984 (Α' 152) και ο χρόνος αυτός δεν θεωρείται συντάξιμος, όπως ορίζεται στο άρθρο 36 παρ. 5 του π.δ. 169/2007 (Α' 210).

γ. Με την παρ.3 τροποποιείται το πρώτο εδάφιο του άρθρου 9 του π.δ. 120/2008 και για την επιμέτρηση της ποινής, κατά την εκδίκαση οποιασδήποτε πειθαρχικής υπόθεσης, εκτός από τον προσδιοριστικό όρο του ύψους της πειθαρχικής ποινής, λαμβάνεται πλέον υπόψη και το είδος αυτής. Η ανάγκη επιβολής της προσήκουσας πειθαρχικής ποινής είτε για την αποπομπή του υπαιτίου αστυνομικού από το Σώμα είτε για να επιτευχθεί ο εξατομικευμένος διοικητικός σφραγισμός του, καθιστά υποχρεωτική τη συνεκτίμηση των οριζομένων στο ανωτέρω άρθρο. Ιδίως δε, για τα παραπτώματα που έχουν γενικό περιεχόμενο (π.χ. άρθρα 11 παρ. 1 περ. ι', ια', 10 παρ. 1 περ. ιβ', ιγ' κλπ του π.δ. 120/2008) και μπορούν να καλύψουν μεγάλο πλήθος επίμεπτων συμπεριφορών.

δ. Με τις παρ. 4, 5 και 6 τροποποιήθηκαν τα άρθρα 10 παρ. 1 περ. η', παρ. 3 και 11 παρ. 1 περ. ζ' του π.δ. 120/2008 για να επικαιροποιηθούν τα αδικήματα που προβλέπει ο νέος Ποινικός Κώδικας, ώστε να εναρμονιστούν με αυτά οι προβλεπόμενες ποινές επί αντίστοιχων πειθαρχικών παραπτωμάτων και συγκεκριμένα αυτών που επισύρουν τις ανώτερες ποινές της αργίας με απόλυση και της απόταξης. Επισημαίνεται ότι το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 10 παρ. 1 περ. η' του π.δ. 120/2008 και δη η φράση: «εφόσον οι **τελευταίες παραβάσεις**, που δεν αναφέρονται σε άρθρα του ποινικού κώδικα, τιμωρούνται με ποινή φυλακίσεως τουλάχιστον ενός (1) έτους», αναφέρεται σε όλες τις διατάξεις των μνημονευόμενων ειδικών ποινικών νόμων και όχι μόνο στη νομοθεσία περί όπλων και εκρηκτικών. Περαιτέρω, η παράγραφος 3 του άρθρου 10 του π.δ. 120/2008, εφαρμόζεται μόνο από τα Πειθαρχικά Συμβούλια, τα οποία πρέπει να αιτιολογούν τόσο την εφαρμογή της, όσο και τη μη εφαρμογή της, εφόσον η διακριτική ευχέρεια επιβολής της ποινής της αργίας με απόλυση ή της απόταξης συναρτάται με την επιμέτρηση του είδους και του ύψους της ποινής, η οποία πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς.

ε. Με την παρ. 7 προστίθεται εδάφιο στην παρ. 1 του άρθρου 12 του π.δ. 120/2008 και εισάγεται νέο πειθαρχικό παράπτωμα σε αυτά που επισύρουν την ποινή της αργίας με πρόσκαιρη παύση, ήτοι η παράβαση του υπηρεσιακού καθήκοντος, που προκάλεσε σοβαρή υπηρεσιακή ανωμαλία ή θα μπορούσε να προκαλέσει κίνδυνο στην εύρυθμη λειτουργία της υπηρεσίας. Το ανωτέρω άρθρο ήταν το μόνο που δεν είχε διάταξη πειθαρχικού παραπτώματος με γενικό περιεχόμενο και αυτό είχε ως αποτέλεσμα την μειωμένη δυνατότητα εφαρμογής του, ακόμα και σε περιπτώσεις που η ποινή της αργίας με πρόσκαιρη παύση θα ήταν προσήκουσας αναλογικότητας για την επίτευξη του διοικητικού σφραγισμού των υπαιτίων αστυνομικών.

στ. Με την παρ.8 τροποποιείται το πειθαρχικό παράπτωμα του άρθρου 13 παρ. 1 περ. ιθ' του π.δ. 120/2008 και πλέον μπορεί να γίνει νομική υπαγωγή σε αυτό, με μεγαλύτερη σαφήνεια, των υποθέσεων απώλειας εγγράφων που είναι ήσσονος πειθαρχικής σημασίας, όπως η απώλεια υπηρεσιακής άδειας οδήγησης, υπηρεσιακού δελτίου ταυτότητας, κάρτας εισόδου σε διαβαθμισμένη ζώνη αστυνομικής εγκατάστασης κλπ.

ζ. Με την παρ. 9 τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 3 του π.δ.120/2008 που προβλέπουν το διοικητικό μέτρο της υποχρεωτικής διαθεσιμότητας προκειμένου να ρυθμιστεί με σαφήνεια το ζήτημα της χρονικής διάρκειας της διαθεσιμότητας, δεδομένου ότι η λήψη δυσμενών διοικητικών μέτρων πρέπει να βασίζεται σε ρητές διατάξεις και όχι σε ερμηνευτικές προσεγγίσεις, ενώ σκοπείται και η αποφυγή του ενδεχομένου, ένστολο προσωπικό με βαρύτατες κατηγορίες σε βάρος του να επανέρχεται στην ενεργό υπηρεσία επειδή λήγει ο μέγιστος επιτρεπόμενος χρόνος διαθεσιμότητας και η πειθαρχική του υπόθεση δεν έχει ακόμη εκδικαστεί.

Το διοικητικό μέτρο της υποχρεωτικής διαθεσιμότητας επιβάλλεται κατά δέσμια αρμοδιότητα και επομένως δεν χρειάζεται η προηγούμενη ακρόαση του διοικούμενου, σε αντίθεση με την δυναμική διαθεσιμότητα του άρθρου 15 παρ. 2 του π.δ. 120/2008. Επίσης, δεν ισχύουν οι χρονικοί περιορισμοί της ανωτέρω παραγράφου. Η έναρξη της υποχρεωτικής διαθεσιμότητας γίνεται από την ημερομηνία έναρξης της προσωρινής κράτησης ή της έκτισης της στερητικής της ελευθερίας ποινής ή του κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση ή από την ημερομηνία που εκδικάστηκε πειθαρχική υπόθεση και λήφθηκε απόφαση επιβολής της ποινής της απόταξης ή από την ημερομηνία διαπίστωσης ότι συντρέχουν σωρευτικά οι προϋποθέσεις της άσκησης ποινικής και πειθαρχικής δίωξης για τα ποινικά αδικήματα που προβλέπονται στο άρθρο 10 παρ. 1 περ. η' του π.δ. 120/2008 και δεν εμπεριέχονται στην παρ. 3 του ίδιου άρθρου.

Για να υλοποιηθεί άρτια η εν λόγω διάταξη πρέπει όλες οι Υπηρεσίες των κατηγορουμένων αστυνομικών, καθώς και οποιαδήποτε άλλη Υπηρεσία της Ελληνικής Αστυνομίας έχει σχετική πληροφόρηση, να ενημερώνουν, το συντομότερο δυνατό, τις προϊστάμενες Υπηρεσίες τους για την πορεία των ποινικών τους υποθέσεων και ιδίως για την άσκηση ποινικής δίωξης σε βάρος τους, την τυχόν προσωρινή τους κράτηση ή τον κατ' οίκον περιορισμό τους με ηλεκτρονική επιτήρηση ή την έκτιση στερητικής της ελευθερίας τους ποινής. Επίσης, οι Πρόεδροι των Πειθαρχικών Συμβουλίων θα πρέπει να υποβάλουν αναφορά, αυθημερόν, στη Διεύθυνση Αστυνομικού Προσωπικού\Α.Ε.Α., για τις υποθέσεις που τα Συμβούλιά τους επέβαλαν την ποινή της απόταξης, ώστε οι εγκαλούμενοι να τεθούν σε υποχρεωτική διαθεσιμότητα από την ημερομηνία αυτή.

Σε περίπτωση που συντρέχουν περισσότερες από μία εκ των ανωτέρω προϋποθέσεων επιβολής του διοικητικού μέτρου της υποχρεωτικής διαθεσιμότητας, αυτή θα εκκινείται από την ημερομηνία της περίπτωσης που προηγείται χρονικά. Δηλαδή εάν, για παράδειγμα, διαπιστώνεται η άσκηση ποινικής και πειθαρχικής δίωξης για ένα κακούργημα που κατηγορείται ότι τέλεσε κάποιος αστυνομικός και αργότερα ενημερώνεται το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας ότι του επιβλήθηκε το μέτρο της προσωρινής κράτησης, η οποία ξεκινά από την ημερομηνία σύλληψής του, τότε ο αστυνομικός θα τίθεται σε υποχρεωτική διαθεσιμότητα αναδρομικά από την ημερομηνία που ξεκινά η προσωρινή του κράτηση (η οποία συνήθως προηγείται της διαπίστωσης ότι ασκήθηκε ποινική και πειθαρχική δίωξη για κακούργημα).

Ειδικά δε, για την περίπτωση της υποχρεωτικής διαθεσιμότητας που επιβάλλεται λόγω της άσκησης ποινικής και πειθαρχικής δίωξης για τα ποινικά αδικήματα που προβλέπονται στο άρθρο 10 παρ. 1 περ. η' του π.δ. 120/2008 και δεν εμπεριέχονται στην παρ. 3 του ίδιου άρθρου, θα εκκινείται από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης επιβολής του διοικητικού μέτρου, η οποία θα εκδίδεται αμελλητί, αμέσως μετά τη διαπίστωση ότι συντρέχουν σωρευτικά και οι δύο προϋποθέσεις (άσκηση ποινικής και πειθαρχικής δίωξης).

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για να εξεταστεί το ενδεχόμενο παύσης της υποχρεωτικής διαθεσιμότητας, πριν την τελεσιδικία της υπόθεσης από πειθαρχικής πλευράς, δίνεται μόνο εάν εκδοθεί απαλλακτικό βούλευμα ή αθωωτική δικαστική απόφαση έστω και σε πρώτο βαθμό.

Η υποχρεωτική διαθεσιμότητα παύει με την τελεσιδικία της υπόθεσης, από πειθαρχικής πλευράς, εκτός εάν επιβληθεί η ποινή της απόταξης οπότε λήγει με τη διαγραφή του εγκαλουμένου από το Σώμα. Η τελεσιδικία των υποθέσεων που εκδίκασαν τα Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια επέρχεται αφού παρέλθουν άπρακτες οι προθεσμίες του άρθρου 53 του π.δ. 120/2008, οπότε θα πρέπει να ενημερώνεται άμεσα η Διεύθυνση Αστυνομικού Προσωπικού\Α.Ε.Α. για να μεριμνήσει για την παύση του διοικητικού μέτρου. Επίσης, για τις υποθέσεις που οι αστυνομικοί βρίσκονται σε υποχρεωτική διαθεσιμότητα και εκδικάζονται από τα Δευτεροβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια, οι Πρόεδροι των Συμβουλίων αυτών θα πρέπει να υποβάλουν αναφορά, αυθημερόν, στη Διεύθυνση Αστυνομικού Προσωπικού\Α.Ε.Α., για το αποτέλεσμα της πειθαρχικής δίκης (και δη για οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή επέβαλαν τα Συμβούλιά τους ή εάν δεν επέβαλαν πειθαρχική ποινή), ώστε να μεριμνήσει για την παύση του διοικητικού μέτρου από την ημερομηνία αυτή (εκδίκασης), εφόσον βέβαια δεν επιβλήθηκε η ποινή της απόταξης.

Οι συνέπειες για το χρονικό διάστημα που ο αστυνομικός τέθηκε σε κατάσταση υποχρεωτικής διαθεσιμότητας ρυθμίζονται από το άρθρο 15 παρ. 9 του π.δ. 120/2008 και συναρτώνται από το είδος της επιβληθείσας πειθαρχικής ποινής ή την απαλλαγή του εγκαλουμένου.

Επισημαίνεται ότι εάν η πειθαρχική διαδικασία έχει λήξει, χωρίς να επιβληθεί η ποινή της απόταξης και ο αστυνομικός τελεί σε προσωρινή κράτηση ή εκτίει στερητική της ελευθερίας ποινή ή βρίσκεται σε κατ' οίκον περιορισμό, η υποχρεωτική διαθεσιμότητα διαρκεί μέχρι την αποφυλάκισή του ή την άρση των παραπάνω καταστάσεων. Οι δε, κρατήσεις των αστυνομικών που τελούν σε προσωρινή κράτηση ή εκτίουν στερητική της ελευθερίας ποινή, ύστερα από καταδικαστική απόφαση, ρυθμίζονται από το άρθρο 36 παρ. 2 περ. β' και γ', αντίστοιχα, του ν. 1481/1984. Οι κρατήσεις για τις λοιπές περιπτώσεις διαθεσιμότητας προβλέπονται στο άρθρο 36 παρ. 2 περ. θ' του ανωτέρω νόμου. Τέλος, όσοι αστυνομικοί βρίσκονται σε αυθαίρετη απουσία και τίθενται σε υποχρεωτική διαθεσιμότητα, δεν λαμβάνουν αποδοχές σύμφωνα με τα άρθρα 153 παρ. 1 του ν. 4472/2017 και 36 παρ. 2 περ. α' του ν. 1481/1984.

η. Με τις παρ. 10 και 11 εισάγεται ρύθμιση στο άρθρο 18 του π.δ. 120/2008, για την εφαρμογή της υποχρεωτικής (αυτοδίκαιης) απόταξης του ένστολου προσωπικού σε περίπτωση αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης, ανεξάρτητα από την πορεία της αντίστοιχης πειθαρχικής δίκης. Εφόσον οι αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις δεσμεύουν την πειθαρχική διαδικασία (Σ.τ.Ε. 2430/2022, 538/2020, 2096/2019, ολ. 4662/2012 σκ. 20 και άρθρο 48 παρ. 2 του π.δ. 120/2008), εάν από αυτές απορρέουν πραγματικά περιστατικά τα οποία στοιχειοθετούν κακουργήματα και ιδιαίτερα σοβαρά πλημμελήματα, δεν έχει νόημα η αναμονή για την πειθαρχική εκδίκαση της υπόθεσης ή για την επανάληψη της πειθαρχικής δίκης, για τα ποινικά αδικήματα που προβλέπονται στο άρθρο 10 παρ. 1 περ. η' του π.δ. 120/2008 και δεν εμπεριέχονται στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, για τα οποία ο πειθαρχικός νομοθέτης έχει ορίσει να επιβάλλεται η ποινή της απόταξης. Στον υπαλληλικό κώδικα, μάλιστα, υφίσταται αντίστοιχη διάταξη (άρθρο 149 υπαλληλικού κώδικα) για την έκπτωση από την υπαλληλική ιδιότητα των δημοσίων υπαλλήλων. Με την υποχρεωτική (αυτοδίκαιη) απόταξη, λοιπόν, διασφαλίζεται η απομάκρυνση από την ενεργό υπηρεσία αστυνομικών που έχουν διαπράξει κακουργήματα και ιδιαιτέρως σοβαρά πλημμελήματα, τα οποία προβλέπονται στο ανωτέρω άρθρο (10 παρ. 1 περ. η' του π.δ. 120/2008 και δεν εμπεριέχονται στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου). Εξυπακούεται ότι η επιβολή της υποχρεωτικής απόταξης θα γίνεται χωρίς την προηγούμενη ακρόαση του αστυνομικού ή την αναμονή εκδίκασης από Πειθαρχικό Συμβούλιο ή επανάληψης της πειθαρχικής δίκης, καθώς με την αμετάκλητη ποινική του καταδίκη προκύπτουν αντικειμενικά τα πραγματικά περιστατικά που στοιχειοθετούν την, βαρύνουσα πειθαρχική απαξία, συμπεριφορά και επιβάλλεται η αυτοδίκαιη αποβολή του από το Σώμα. Σε περίπτωση δε, που είναι σε εξέλιξη η συναφής πειθαρχική διαδικασία αυτή πρέπει να λήγει χωρίς την επιβολή ποινής και συγκεκριμένα εάν η υπόθεση εκκρεμεί στο στάδιο διενέργειας διοικητικής εξέτασης θα εκδίδεται πόρισμα και θα λαμβάνεται απόφαση επ' αυτής χωρίς να επιβάλλεται πειθαρχική ποινή. Ομοίως, εάν εκκρεμεί ενώπιον Πειθαρχικού Συμβουλίου, αυτό θα εκδίδει απόφαση, συντάσσοντας πρακτικό χωρίς να επιβάλει πειθαρχική ποινή.

θ. Με την παρ. 12 προστίθεται εδάφιο στην παράγραφο 2 του άρθρου 21 του π.δ. 120/2008, με το ποίο προβλέπεται ρητώς ότι αποτελεί άσκηση πειθαρχικής δίωξης η έκδοση κλήσης προς απολογία, στο πλαίσιο διενεργούμενης ένορκης διοικητικής εξέτασης του άρθρου 27 του π.δ. 120/2008, εφόσον πρόκειται για πειθαρχικό παράπτωμα που επισύρει κατώτερη πειθαρχική ποινή, διότι με το προϊσχύον νομικό πλαίσιο εδύνατο να επιβληθούν ποινές χωρίς να ορίζεται ρητώς ποια διοικητική πράξη συνιστά άσκηση πειθαρχικής δίωξης.

ι. Με την παρ.13 εισάγεται ρύθμιση στο άρθρο 21 παρ. 3 του π.δ. 120/2008, για να αποφεύγεται η άσκοπη αλληλογραφία και η διενέργεια αλυσιτελών διοικητικών εξετάσεων, καθώς οι προδήλως αβάσιμες καταγγελίες θα αρχειοθετούνται απευθείας με αιτιολογημένη απόφαση.

ια. Με την παρ.14 τροποποιείται η διάταξη του άρθρου 22 παρ. 1 του π.δ. 120/2008, που προβλέπει τα όργανα διοίκησης τα οποία είναι αρμόδια για την άσκηση της πειθαρχικής δίωξης με την έκδοση διαταγής προς διενέργεια Ε.Δ.Ε..

ιβ. Με την παρ.15 τροποποιούνται διατάξεις του άρθρου 24 του π.δ. 120/2008 ως εξής:

i. Προσδιορίζονται ρητά πλέον οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται προκειμένου να διενεργηθεί Προκαταρκτική Διοικητική Εξέταση (Π.Δ.Ε.) σε περίπτωση τραυματισμού ή πάθησης του ένστολου προσωπικού, προκειμένου να κριθεί αν έχουν σχέση με την υπηρεσία. Πλέον, Π.Δ.Ε. θα διατάσσεται μόνο εάν ο τραυματισμός ή η πάθηση του αστυνομικού πιθανολογείται ότι επήλθε καθ' ον χρόνο ευρίσκεται σε διατεταγμένη υπηρεσία ή οφείλεται σε αυτή και παρακωλύθηκε από τα καθήκοντά του για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τεσσάρων (4) ημερών. Με την τροποποίηση αυτή θα μειωθεί μεγάλος αριθμός άσκοπων Π.Δ.Ε. που διενεργούνταν για κάθε τραυματισμό ή πάθηση αστυνομικού εκτός διατεταγμένης υπηρεσίας.

Υπενθυμίζεται ότι ο αστυνομικός λογίζεται ότι είναι: α) παθών εν υπηρεσία όλο το χρονικό διάστημα που υπηρετεί στο Σώμα, β) παθών όχι εν υπηρεσία εάν ο τραυματισμός/πάθηση έλαβε χώρα προ της κατατάξεως στο Σώμα ή μετά την έξοδό του από αυτό, γ) παθών σε διατεταγμένη υπηρεσία εάν ο τραυματισμός/πάθηση έγινε καθ' ον χρόνο εκτελούσε συγκεκριμένη υπηρεσία ή εξ αφορμής αυτής, προβλεπόμενη από τους νόμους, τους κανονισμούς ή τις διαταγές της Υπηρεσίας (σε διατεταγμένη υπηρεσία θεωρείται σε κάθε περίπτωση που καθίσταται αναγκαία η παρέμβασή του, με βάση την αρχή της διαρκούς ετοιμότητας, καθώς και στην περίπτωση που τραυματίζεται κατά το χρόνο που μεταβαίνει, για ανάληψη υπηρεσίας ή αποχωρεί για την οικία του), δ) παθών όχι σε διατεταγμένη υπηρεσία εάν κατά το χρόνο του τραυματισμού/πάθησης δεν εκτελούσε υπηρεσία κατά την ως άνω έννοια, ε) παθών εξαιτίας της υπηρεσίας εάν κατά το χρόνο του τραυματισμού/πάθησης υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ υπηρεσίας (αιτίου) και τραυματισμού/πάθησης (αποτελέσματος), στ) παθών όχι εξαιτίας της υπηρεσίας εάν αποδεικνύεται ότι υπάρχει ως προς τον τραυματισμό/πάθηση βαριάς μορφής υπαιτιότητα του ίδιου (δηλαδή από δόλο ή βαριά αμέλεια).

Επισημαίνεται ότι ο αστυνομικός που θεωρείται ότι τραυματίστηκε ή υπέστη πάθηση ένεκα διατεταγμένης υπηρεσίας δικαιούται σχετικών αποζημιώσεων, επομένως οι αποφάσεις που λαμβάνονται επί των εν λόγω Π.Δ.Ε. έχουν δημοσιονομική επιβάρυνση. Για το λόγο αυτό εάν υπάρχουν αμφιβολίες για τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, τότε οι αστυνομικοί δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως παθόντες σε διατεταγμένη υπηρεσία. Επίσης, εάν υπάρχουν ενδείξεις παραποίησης στοιχείων ή ψευδούς αναφοράς ή κατάθεσης για τραυματισμό ή πάθηση ένεκα διατεταγμένης υπηρεσίας, ώστε να αποκομίσει αστυνομικός ωφελήματα που δεν δικαιούται, θα πρέπει να γίνονται όλες οι απαραίτητες ενέργειες για τον έλεγχο της υπόθεσης από πειθαρχικής και από ποινικής πλευράς, κατά τα ισχύοντα.

Κατά τα λοιπά εξακολουθεί να ισχύει η υπ' αριθ. 8010/3/6 από 22-02-1995 διαταγή μας.

ii. Προβλέπεται η ανάθεση Π.Δ.Ε. σε Αξιωματικό που δεν έχει διοικητική εξάρτηση με το ελεγχόμενο προσωπικό, σε περίπτωση που διερευνάται η χρήση όπλου κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή εν γένει αιτιάσεις για κακομεταχείριση, κακοποίηση, ρατσιστική ή άλλη ακραία συμπεριφορά σε βάρος πολιτών.

Σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 2 του π.δ. 120/2008, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 1 του π.δ. 111/2019, οι Π.Δ.Ε. που διενεργούνται για την εξακρίβωση τέλεσης των παραπτώματων του άρθρου 10 παρ. 1 περ. γ' του π.δ. 120/2008 (βασανιστήρια και προσβολές της ανθρώπινης αξιοπρέπειας) και του άρθρου 11 παρ. 1 περ. ια' του π.δ. 120/2008 (βάνανση συμπεριφορά σε πολίτη), ανατίθενται σε Αξιωματικούς διαφορετικών Διευθύνσεων Αστυνομίας ή εξομοιούμενων με αυτές Υπηρεσιών από εκείνες που υπηρετούν οι ελεγχόμενοι αστυνομικοί. Η ανωτέρω κανονιστική ρύθμιση δεν επαρκούσε για να καλύψει όλες τις υποθέσεις με καταγγελλόμενα για κακοποίηση ή κακομεταχείριση πολιτών, διότι στις διαταγές διενέργειας Π.Δ.Ε. δεν συνηθίζεται να προσδιορίζονται πειθαρχικά παραπτώματα. Για το λόγο αυτό προβλέφθηκε γενικώς η υποχρέωση για μη ιεραρχική εξάρτηση του ερευνώντος από τον ερευνώμενο για το σύνολο των υποθέσεων αυτών. Η δε, ανεξαρτησία του ερευνώντος απορρέει ως βασική αρχή αμεροληψίας από διάφορες αποφάσεις του Ε.Δ.Δ.Α. [π.χ. απόφαση από 22-11-2018 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ κ.α. κατά Ελλάδος (προσφυγές 29543/15 και 30984/15) παρ. 92,135] και με τη νέα ρύθμιση, εκτός από τις περιπτώσεις των πειθαρχικών παραπτώματων των άρθρων 10 παρ. 1 περ. γ' και 11 παρ. 1 περ. ια' του π.δ. 120/2008 (που η Π.Δ.Ε. πρέπει να ανατεθεί σε Αξιωματικό άλλης Διεύθυνσης), για τις υπόλοιπες περιπτώσεις που διερευνάται η χρήση όπλου κατά την εκτέλεση των καθηκόντων ή αιτιάσεις για κακομεταχείριση, κακοποίηση, ρατσιστική ή άλλη ακραία συμπεριφορά σε βάρος πολιτών η Π.Δ.Ε. πρέπει να ανατίθεται σε Αξιωματικό άλλης Υπηρεσίας γενικότερα.

Επίσης, αξίζει να επισημάνουμε ότι η υπ' αριθ. 7100/14/4-θ' από 25-01-2008 διαταγή μας, εκδόθηκε ύστερα από την από 5-7-2007 απόφαση CELNIKU κατά ΕΛΛΑΔΑΣ του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Προσφυγή αριθ. 21449/04). Σύμφωνα με την ανωτέρω διαταγή, η οποία εκδόθηκε όταν ίσχυε το π.δ. 22/1996 (Α' 15 - προϊσχύον πειθαρχικό δίκαιο αστυνομικού προσωπικού) για κάθε χρήση πυροβόλου όπλου από αστυνομικό στο πλαίσιο της αστυνομικής δράσης [πυροβολισμό εκφοβιστικό, κατά πραγμάτων, ακινητοποίησης και εξουδετέρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. δ' του ν. 3169/2003 (Α' 189)], διενεργούνταν Ε.Δ.Ε. του τότε ισχύοντος άρθρου 27 παρ. 1 περ. α' του π.δ. 22/1996, σε συνδυασμό κατά περίπτωση με εκείνες των άρθρων 9, 10 και 11 του ίδιου π.δ/τος και του ν. 3169/2003, η οποία διατασσόταν για τις Αστυνομικές Διευθύνσεις νομών από Υπηρεσίες επιπέδου Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης και άνω. Η διενέργεια της Ε.Δ.Ε., για τις Γενικές Αστυνομικές Διευθύνσεις Αττικής και Θεσσαλονίκης ανατίθετο στις οικείες Υποδιευθύνσεις Διοικητικών Εξετάσεων, για δε τις Αστυνομικές Διευθύνσεις

νομών σε Αξιωματικό άλλης Διεύθυνσης από αυτήν στην οποία υπηρετούσε ο ελεγχόμενος αστυνομικός. Η ανωτέρω διαταγή όμως, δεν μπορεί να έρχεται σε αντίθεση με τη διάταξη του άρθρου 26 παρ. 1 του π.δ. 120/2008, με την οποία ορίζεται ότι για να διαταχθεί Ε.Δ.Ε., που συνιστά άσκηση πειθαρχικής δίωξης, θα πρέπει να προκύπτουν σαφείς ενδείξεις τέλεσης πειθαρχικού παραπτώματος που επισύρει ανώτερη πειθαρχική ποινή και συνακόλουθα εάν από τα στοιχεία που έχουν περιέλθει στην Υπηρεσία προκύπτει ότι ο πυροβολισμός αστυνομικού έγινε καθόλα νόμιμα (π.χ. στο πλαίσιο άμυνας), δημιουργείται ελάττωμα νομιμότητας στη διαταγή διενέργειας Ε.Δ.Ε.. Δεν είναι εύλογο να θεωρείται εκ προοιμίου ότι υφίστανται ενδείξεις τέλεσης πειθαρχικού παραπτώματος που επισύρει ανώτερη πειθαρχική ποινή σε οποιαδήποτε περίπτωση χρήσης του ατομικού του οπλισμού από αστυνομικό, στο πλαίσιο των καθηκόντων του. Επίσης, δεν είναι δυνατόν η ανάγκη για τη διενέργεια διοικητικής έρευνας με περισσότερα εχέγγυα αμεροληψίας και πληρότητας, να επιτρέπει την άσκηση πειθαρχικής δίωξης χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις που επιβάλει ο νόμος. Εξάλλου, όταν εκδόθηκε η υπ' αριθ. 7100/14/4-θ' από 25-01-2008 διαταγή μας, δεν ίσχυε το άρθρο 24 του π.δ. 120/2008 για τις Π.Δ.Ε. που παρέχει τη δυνατότητα να ακολουθηθεί ο έγγραφος τύπος στη διοικητική ανάκριση, να εξεταστούν ακόμα και ένορκα μάρτυρες, σε αντίθεση με την τότε ισχύουσα Προφορική Διοικητική Εξέταση (άρθρο 26 του τότε ισχύοντος π.δ. 22/1996).

Επομένως, όταν δεν προκύπτουν σαφείς ενδείξεις τέλεσης πειθαρχικού παραπτώματος που επισύρει ανώτερη πειθαρχική ποινή, θα πρέπει εναλλακτικά να θεωρείται ορθή διοικητική ενέργεια και η έκδοση διαταγής διενέργειας Π.Δ.Ε. του άρθρου 24 του π.δ. 120/2008, για να διερευνηθεί διοικητικά, ως περιστατικό που ενδιαφέρει την Υπηρεσία, η χρήση πυροβόλου όπλου από αστυνομικό στο πλαίσιο των καθηκόντων του.

iii. Προβλέπεται η διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται σε περίπτωση έκδοσης διαταγής παροχής έγγραφων εξηγήσεων, προκειμένου να παρέχεται η δυνατότητα άσκησης ανάλογων δικαιωμάτων του υπόπτου – κατηγορουμένου και να αποφευχθεί ο κίνδυνος απόλυτων ακυροτήτων των συναφών πειθαρχικών διαδικασιών. Συγκεκριμένα, στον καλούμενο σε έγγραφες εξηγήσεις χορηγείται προθεσμία τουλάχιστον πέντε ημερών, από την επομένη επίδοσης της διαταγής, ενώ επιπλέον δικαιούται, εφόσον το αιτηθεί σχετικά, να λάβει γνώση και αντίγραφα των εγγράφων της διοικητικής εξέτασης, εκτός από εκείνα που από ειδικές διατάξεις χαρακτηρίζονται ως απόρρητα. Τα δε, αντίγραφα θα δίνονται, με δαπάνη του αιτούντος, όπως γίνεται άλλωστε σε όλες τις περιπτώσεις χορήγησης αντιγράφων στο πλαίσιο άσκησης δικαιωμάτων εγκαλουμένων.

iv. Αυξάνεται το χρονικό όριο περάτωσης των Π.Δ.Ε. και το χρονικό όριο παράτασης της αρχικά ορισθείσας προθεσμίας, καθώς η πλειοψηφία των διοικητικών εξετάσεων δεν περαιωνόταν εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών ένεκα των αυξημένων απαιτήσεων για πληρότητα και των υπηρεσιακών υποχρεώσεων των ενεργούντων αυτές Αξιωματικών. Επισημαίνεται ότι οι προθεσμίες που προβλέπονται στην παρ. 6 του άρθρου 24 του π.δ. 120/2008, είναι ενδεικτικές και εμπεριέχουν έντονη υπόδειξη για ολοκλήρωση των Π.Δ.Ε. μέσα στον προβλεπόμενο χρόνο.

v. Προβλέπεται η μη υποχρεωτική διοικητική διερεύνηση με Π.Δ.Ε. περιπτώσεων που αφορούν την απώλεια, κλοπή ή φθορά δημοσίων εγγράφων, εφόσον δεν πιθανολογείται υπαιτιότητα αστυνομικού ή προδήλως προκύπτουν σαφείς ενδείξεις τέλεσης πειθαρχικού παραπτώματος που επισύρει κατώτερη πειθαρχική ποινή.

Ένα φαινόμενο που είχε παρατηρηθεί ήταν ότι διατασσόταν πλήθος διοικητικών εξετάσεων για ήσσονος σημασίας υποθέσεις, που θα μπορούσαν κάλλιστα να διεκπεραιωθούν, από πειθαρχικής πλευράς, με απ' ευθείας κλήση σε απολογία. Αναμφίβολα, το γεγονός αυτό παρήγαγε περισσή γραφειοκρατία, χωρίς να εξυπηρετείται ο βασικός σκοπός της ταχείας και αποτελεσματικής διεκπεραίωσης των διοικητικών διαδικασιών και της συνακόλουθης μείωσης του δημοσιονομικού κόστους, της εξοικονόμησης προσωπικού και της βελτίωσης της απόδοσης του διοικητικού μηχανισμού εν γένει. Ειδικότερα, σε ήσσονος σημασίας υποθέσεις, είχε επικρατήσει, από διοικητική πρακτική, να διενεργείται Π.Δ.Ε., για περιπτώσεις όπως η απώλεια έξυπνης κάρτας POL ή εισόδου σε κτίριο ή κάρτας εισόδου σε αστυνομική εγκατάσταση κλπ. Επιπροσθέτως, όσον αφορά την απώλεια ή την κλοπή υπηρεσιακών δελτίων ταυτότητας, η διενέργεια Π.Δ.Ε. προβλεπόταν από το άρθρο 177 παρ. 5 του π.δ. 141/1991, το κεφάλαιο Ζ', παράγραφος 1, εδάφιο β' της υπ' αριθ. 6011/2/74-κε' από 22-08-2015 διαταγής του Υπαρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας και την παράγραφο 15 της υπ' αριθ. 6004/1/22-κγ' από 14-10-2008 εγκυκλίου διαταγής μας. Σε περίπτωση δε, απώλειας, φθοράς ή κλοπής άδειας ικανότητας οδηγού υπηρεσιακών οχημάτων ενεργούνταν διοικητική εξέταση για εξακρίβωση των συνθηκών απώλειας, φθοράς ή κλοπής και τον καταλογισμό ευθυνών, σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 3 του π.δ. 25/2021 (Α' 64). Με τη νέα ρύθμιση, πλέον, καταργείται η υποχρέωση για τη διενέργεια των ανωτέρω διοικητικών εξετάσεων, εφόσον δεν πιθανολογείται υπαιτιότητα αστυνομικού ή προδήλως προκύπτουν σαφείς ενδείξεις τέλεσης πειθαρχικού παραπτώματος που επισύρει κατώτερη πειθαρχική ποινή και συνακόλουθα θα πρέπει να εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 25 του π.δ. 120/2008.

vi. Τέλος, έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο να διατάσσονται Ε.Δ.Ε. για τον τυχόν καταλογισμό ευτελούς αξίας υλικών όπως ενός φυσιγγίου ή μίας κάρτας εισόδου σε αστυνομική εγκατάσταση ή ενός δελτίου ταυτότητας κλπ. Στις περιπτώσεις αυτές, λοιπόν, που η διαδικασία της διοικητικής εξέτασης έχει μεγαλύτερο δημοσιονομικό κόστος από το

προσδοκώμενο όφελος υπέρ του Δημοσίου που μπορεί να προκύψει από το καταλογιζόμενο ποσό, εάν συνυπολογιστούν οι εργατοώρες απασχόλησης του προσωπικού για τη σύνταξη και διεκπεραίωση των αναγκαίων εγγράφων, η γραφική ύλη, το χαρτί, το μελάνι κλπ, η διενέργεια αυτής (διοικητικής εξέτασης) είναι άνευ ουσίας και θα πρέπει, όπως είναι ευνόητο, να αποφεύγεται. Επειδή όμως, οι αρμόδιες Διευθύνσεις για να διατάζουν Ε.Δ.Ε. κατ' άρθρο 27 παρ. 3 περ. α' του π.δ. 120/2008 δεν γνωρίζουν την αξία του κάθε υλικού θα πρέπει να ενημερώνουν σχετικά την Διεύθυνση Υποστήριξης\Α.Ε.Α. και τις λοιπές αρμόδιες προϊστάμενες Υπηρεσίες, ενώ οι τυχόν προκύπτουσες πειθαρχικές ευθύνες υπαιτίων αστυνομικών δύναται να καταλογιστούν με τη συνοπτική διαδικασία του άρθρου 25 του π.δ. 120/2008. Σημειώνεται ότι η διαδικασία του δημοσιονομικού καταλογισμού της αξίας του υλικού που απωλέσθηκε, εφθάρη, καταστράφηκε κλπ δύναται να ακολουθήσει κατά τα ισχύοντα, καθόσον η τεκμηρίωση της δημοσιολογιστικής ευθύνης δεν είναι υποχρεωτικό να στοιχειοθετείται αποκλειστικά με έκθεση πορίσματος ένορκης διοικητικής εξέτασης (πρβλ. σελ. 99, οδηγός καταλογιστικής διαδικασίας, ΕΣΟΕΛ, έκδοση 1.0, Ιούλιος 2022).

ιγ. Με την παρ. 16 προστίθεται στο άρθρο 25 παρ. 1 του π.δ. 120/2008, το δικαίωμα του απολογούμενου να προσκομίσει στον καλούντα σε απολογία δύο έγγραφες αναφορές μαρτύρων, οι οποίες απευθύνονται προς αυτόν (καλούντα σε απολογία). Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 224 παρ. 4 του Π.Κ., όποιος αναφέρεται σε αρχή, εκθέτοντας εν γνώσει του ψέματα ή αρνείται ή αποκρύπτει την αλήθεια, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως δύο (2) έτη ή χρηματική ποινή. Επομένως, οι ανωτέρω αναφορές μαρτύρων εκτιμάται ότι παρέχουν επαρκή βαρύτητα απόδειξης, όπως και οι ένορκες βεβαιώσεις, καθώς η εν γνώσει παράθεση ψεύδους ή η απόκρυψη της αληθείας σε αυτές επισύρει κυρώσεις τόσο από ποινικής όσο και από πειθαρχικής πλευράς. Επιπροσθέτως, οι ένορκες βεβαιώσεις που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 25 του π.δ. 120/2008 μπορούν να συνταχθούν, πλέον, ενώπιον συμβολαιογράφου ή δικηγόρου και όχι ενώπιον ειρηνοδίκη, όπως ίσχυε παλαιότερα. Ως εκ τούτων, τόσο το νέο δικαίωμα της υποβολής μέχρι δύο αναφορών μαρτύρων, όσο και η δυνατότητα προσκόμισης ένορκης βεβαίωσης που συντάχθηκε ενώπιον συμβολαιογράφου ή δικηγόρου, θα πρέπει να μνημονεύονται στην υπόμνηση, μεταξύ των άλλων δικαιωμάτων των εγκαλουμένων, που γίνεται επί των κλήσεων σε απολογία, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 25 παρ. 2 περ. στ' του π.δ. 120/2008.

ιδ. Με τις παρ. 17 και 18 τροποποιούνται οι παρ. 4 και 14, αντίστοιχα, του άρθρου 26 του π.δ. 120/2008. Με τις νέες ρυθμίσεις προβλέπεται, πλέον, η ανάθεση Ε.Δ.Ε. σε Αξιωματικό που δεν έχει διοικητική εξάρτηση με το ελεγχόμενο προσωπικό, σε όλες τις περιπτώσεις που διερευνάται η χρήση όπλου κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή εν γένει αιτιάσεις για κακομεταχείριση, κακοποίηση, ρατσιστική ή άλλη ακραία συμπεριφορά σε βάρος πολιτών. Σύμφωνα με τα προηγούμενα ισχύοντα με την παρ. 4 του άρθρου 26 του π.δ. 120/2008, οι Ε.Δ.Ε. που διενεργούνταν για την εξακρίβωση τέλεσης των παραπτώματων του άρθρου 10 παρ. 1 περ. γ' του π.δ. 120/2008 (βασανιστήρια και προσβολές της ανθρώπινης αξιοπρέπειας), ανατίθονταν σε Αξιωματικούς διαφορετικών Διευθύνσεων Αστυνομίας ή εξομοιούμενων με αυτές Υπηρεσιών από εκείνες που υπηρετούν οι εγκαλούμενοι αστυνομικοί. Η ανωτέρω κανονιστική ρύθμιση, όμως, δεν επαρκούσε για να καλύψει όλες τις υποθέσεις με καταγγελλόμενα για κακοποίηση ή κακομεταχείριση πολιτών, διότι δεν παράγουν όλες οι συναφείς καταγγελίες ενδείξεις παράβασης του άρθρου 10 παρ. 1 περ. γ' του ως άνω π.δ/τος. Επομένως, εκτός από την προαναφερθείσα περίπτωση που εξακολουθεί να ισχύει, για να υπάρχουν αυξημένα εχέγγυα αμερόληπτης κρίσης προβλέφθηκε η ανάθεση σε Αξιωματικό άλλης Υπηρεσίας, από αυτή που υπηρετούν οι εγκαλούμενοι αστυνομικοί, για όλες τις περιπτώσεις που διερευνάται η χρήση όπλου κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή εν γένει αιτιάσεις για κακομεταχείριση, κακοποίηση, ρατσιστική ή άλλη ακραία συμπεριφορά σε βάρος πολιτών.

Επιπροσθέτως, αυξάνεται το χρονικό όριο περάτωσης των Ε.Δ.Ε. και το χρονικό όριο παράτασης της αρχικά ορισθείσας προθεσμίας, καθώς η συντριπτική πλειοψηφία των διοικητικών εξετάσεων δεν περαιώνονταν εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών ένεκα των αυξημένων απαιτήσεων για πληρότητά τους. Επισημαίνεται ότι οι προθεσμίες που προβλέπονται στην παράγραφο 14 του άρθρου 26 του π.δ. 120/2008, είναι ενδεικτικές και εμπεριέχουν έντονη υπόδειξη για ολοκλήρωση των Ε.Δ.Ε. μέσα στον προβλεπόμενο χρόνο.

ιε. Με την παρ. 19 τροποποιείται η παρ.1 του άρθρου 31 του π.δ. 120/2008 που προβλέπει τα όργανα διοίκησης που αποφασίζουν για τις Ε.Δ.Ε.. Επίσης, για τις Ε.Δ.Ε. που είναι εγκαλούμενοι Αστυνομικοί Διευθυντές αρμόδιοι να αποφασίσουν, πλέον, επ' αυτών είναι τα όργανα που προβλέπονται στις περιπτώσεις δ' και ε' της προαναφερθείσας διάταξης.

ιστ. Με την παρ. 20 προστίθεται παράγραφος στο άρθρο 31 του π.δ. 120/2008, σύμφωνα με την οποία δεν μεταβάλλεται η αποφασιστική αρμοδιότητα επί των Ε.Δ.Ε. του άρθρου 26 από το βαθμό που αποκτά ο εγκαλούμενος συνεπεία της αποστρατείας του.

ιζ. Με τις παρ. 21 και 22 τροποποιείται ο τίτλος και εισάγεται διάταξη στο άρθρο 32 του π.δ. 120/2008, που προβλέπει τη σύνταξη πράξης εκδίκασης-απόφασης κατ' άρθρο 38 ή 39 του π.δ. 120/2008, η οποία συνηθίζεται να γίνεται επί των πορισμάτων των διοικητικών εξετάσεων, με την ήδη ακολουθούμενη διοικητική πρακτική και σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 18 και 3 των υπ' αριθ. 6004/1/22-κγ' από 14-10-2008 και 6004/1/5-να' από 14-02-2004, αντίστοιχα, διαταγών μας. Επίσης, τονίζεται ότι κατά το άρθρο 32 παρ. 1 του π.δ. 120/2008, όπως ισχύει, γνωματεύουν επί του πορίσματος της διοικητικής εξέτασης τα ιεραρχικά προϊστάμενα όργανα αυτού που την ενήργησε μέχρι του αρμοδίου να αποφασίσει. Η εν λόγω διάταξη αν και είναι σαφής, έχει παρατηρηθεί ότι ορισμένες φορές καταστρατηγείται, είτε διότι γνωματεύουν Αξιωματικοί οι οποίοι δεν είναι ιεραρχικά προϊστάμενοι των ενεργούντων, είτε διότι δεν γνωματεύουν Αξιωματικοί που είναι (ιεραρχικά προϊστάμενοι). Επιπροσθέτως, πολλές φορές οι γνωματεύσεις και οι αποφάσεις επί των πορισμάτων καθυστερούν στα γραφεία επιτελικών αστυνομικών για τη σύνταξη σχετικών εισηγητικών σημειωμάτων. Τονίζεται, λοιπόν, ότι τα εισηγητικά σημειώματα αφενός δεν είναι υποχρεωτικό να συντάσσονται για την έκδοση των ανωτέρω γνωματεύσεων-αποφάσεων (ιδίως σε απλές υποθέσεις), αφετέρου σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 1 του π.δ. 103/21 (Α' 255), συντάσσονται εάν κριθεί αναγκαίο από τους ασκούντες επιτελικά καθήκοντα στις Διευθύνσεις Αστυνομίας ή εξομοιούμενες με αυτές Υπηρεσίες και άνω, με πρωτοβουλία των ιδίων ή μετά από εντολή του ιεραρχικά προϊστάμενου τους.

Περαιτέρω, με τις γνώμες και τις αποφάσεις - πράξεις εκδίκασης κατ' άρθρο 38 ή 39 του π.δ. 120/2008 επί των διοικητικών εξετάσεων, εφόσον δεν παρατηρούνται ελλείψεις στο συλλεχθέν αποδεικτικό υλικό, θα πρέπει να συμπληρώνεται η τυχόν έλλειψη της αναγκαίας αιτιολογίας για το διατακτικό των πορισμάτων, η οποία σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής. Εάν παρατηρούνται ελλείψεις στο συλλεχθέν αποδεικτικό υλικό και διατάσσεται η επιστροφή των διοικητικών εξετάσεων για συμπλήρωση, κατ' άρθρο 31 παρ. 5 του π.δ. 120/2008, το διοικητικό όργανο που διατάσσει τη συμπλήρωση δεν θα συντάσσει γνώμη ή απόφαση - πράξη εκδίκασης κατ' άρθρο 38 ή 39 του π.δ. 120/2008 επί του πορίσματος. Σε κάθε περίπτωση δε, διαφωνίας των αρμοδίων να γνωματεύσουν και να αποφασίσουν επί των διοικητικών εξετάσεων, αυτοί θα πρέπει να καταγράφουν τους συλλογισμούς και τις σκέψεις τους οι οποίες αιτιολογούν επαρκώς το διαφορετικό διατακτικό τους. Τέλος, εάν η διοικητική εξέταση παρουσιάζει πληρότητα συλλεχθέντος αποδεικτικού υλικού και αιτιολογίας στην έκθεση πορίσματος, οι ανωτέρω γνώμες και αποφάσεις-πράξεις, εφόσον είναι σύμφωνες, δεν είναι αναγκαίο να αιτιολογούνται, καθώς συμπληρώνονται από το περιεχόμενο της συνημμένης πορισματικής έκθεσης.

ιη. Με την παρ. 23 εισάγεται ρύθμιση στο άρθρο 33 του π.δ. 120/2008, έτσι ώστε για τις διοικητικές εξετάσεις στις οποίες έχει ενσωματωθεί ποινική δικογραφία της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων Σωμάτων Ασφάλειας ή άλλης ανακριτικής Αρχής, να εξετάζονται συμπληρωματικά μόνο οι μάρτυρες που κρίνεται απολύτως αναγκαίο για τη συμπλήρωση του αποδεικτικού υλικού της πειθαρχικής δικογραφίας και ιδίως οι καταγγέλλοντες ή οι παθόντες. Με την εν λόγω διάταξη σκοπείται η ταχύτερη διεκπεραίωση των σοβαρών διοικητικών εξετάσεων, που έχουν και αντίστοιχο ποινικό σκέλος, καθώς σύμφωνα με παλαιότερη διαταγή μας (υπ' αριθ. 6004/12/31-α' από 2-8-1994), αλλά και από γενικότερη διοικητική πρακτική που ακολουθούταν, θεωρούταν ότι οι καταθέσεις στο πλαίσιο προανάκρισης ή προκαταρκτικής εξέτασης δεν μπορούσαν να υποκαταστήσουν τις διοικητικές εξετάσεις μάρτυρα και συνακόλουθα συνηθιζόταν η αδιάκριτη και ανούσια επανάληψη όλων των καταθέσεων που είχαν ληφθεί στο πλαίσιο της αντίστοιχης ποινικής προδικασίας. Επειδή, λοιπόν, ρυθμίζεται ρητώς ότι δεν πρέπει να επαναλαμβάνονται οι καταθέσεις θα δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στους ουσιώδεις μάρτυρες και ιδίως στους καταγγέλλοντες ή στους παθόντες, οπότε θα πρέπει να εξετάζεται η πληρότητα των καταθέσεών τους που ενδεχομένως έχουν ληφθεί στο πλαίσιο ποινικής έρευνας και εφόσον διαπιστώνεται ότι είναι επαρκείς, δεν υπάρχει κάποιος λόγος επανάληψης ή συμπλήρωσής τους, στο πλαίσιο της αντίστοιχης πειθαρχικής προδικασίας.

ιθ. Με την παρ. 24 τροποποιείται η παρ. 3 του άρθρου 34 του π.δ. 120/2008, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 32 παρ. 1 του π.δ. 6/2018 και πλέον ο χρόνος συγκρότησης των Πειθαρχικών Συμβουλίων ξεκινά από την ημερομηνία κύρωσης των πινάκων τακτικών κρίσεων των Αστυνομικών Α' και πρέπει να ολοκληρώνεται μέχρι την 31 Μαρτίου εκάστου έτους.

κ. Με την παρ. 25 τροποποιείται η παρ. 6 του άρθρου 34 και πλέον στα Πειθαρχικά Συμβούλια των Πρωτοβάθμιων και Δευτεροβάθμιων Πειθαρχικών Συμβουλίων Αξιωματικών καθήκοντα εισηγητή ασκεί το νεότερο σε αρχαιότητα μέλος που ορίζεται από τη Διοίκηση, ενώ καθήκοντα Γραμματέα ανώτερος ή κατώτερος Αξιωματικός. Επίσης, κατά διακριτική ευχέρεια του οργάνου που συγκροτεί τα ανωτέρω Συμβούλια δύναται να ορίζονται ως αποκλειστικής απασχόλησης οι Γραμματείς και οι Εισηγητές αυτών. Η εν λόγω ρύθμιση καθίσταται αναγκαία, δεδομένου ότι ο

αριθμός των Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας έχει αυξηθεί, από την εποχή που δημοσιεύθηκε το π.δ. 120/2008, με αποτέλεσμα να αυξηθεί σημαντικά ο αριθμός των υποθέσεων που εκδικάζουν τα Πειθαρχικά Συμβούλια Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας. Επομένως, η εν λόγω ρύθμιση θα συνεισφέρει τόσο στην ταχεία εκδίκαση των πειθαρχικών υποθέσεων όσο και στην αρτιότητα των σχετικών πειθαρχικών αποφάσεων.

Επίσης, ως προς την ταχεία περαίωση των υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον των Πειθαρχικών Συμβουλίων επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 43 παρ. 1 του π.δ. 120/2008, οι Πρόεδροι των Πειθαρχικών Συμβουλίων οφείλουν να μελετούν τις παραπεμπτικές διαταγές που τους διαβιβάζονται και τις πειθαρχικές δικογραφίες που τις συνοδεύουν ορίζοντας δικάσιμο και συγκαλώντας, άμεσα, το Συμβούλιό τους σε συνεδρίαση. Επομένως, είναι ανεπίτρεπτο οι Πρόεδροι να λαμβάνουν υποθέσεις, εντός ευλόγου χρόνου πριν τη λήξη της θητείας τους και αυτοί να μην ορίζουν ημερομηνία για την εκδίκασή τους εντός αυτής (θητείας).

Περαιτέρω, οι αναβολές εκδίκασης πρέπει να δίνονται για τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 43 παρ. 1 περ. δ', 44 παρ. 4 και παρ. 6 του π.δ. 120/2008. Επίσης, σε ορισμένες μεμονωμένες περιπτώσεις έχει παρατηρηθεί, κατά το παρελθόν, το φαινόμενο να δίνονται καταχρηστικά πολλαπλές και για μεγάλα χρονικά διαστήματα αναβολές, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 349 του Κ.Π.Δ., κυρίως για κωλύματα του συνηγόρου υπεράσπισης ή για λόγους υγείας, χωρίς την αναγκαία αιτιολόγηση και απόδειξη των κωλυμάτων ή των λόγων υγείας. Εφίσταται, λοιπόν, η προσοχή στους Προέδρους και στα μέλη των Συμβουλίων οι αναβολές να δίνονται αιτιολογημένα και με επαρκή αποδεικτικά στοιχεία, όποτε χρειάζεται, ενώ θα πρέπει να εξετάζεται πάντοτε η δυνατότητα διακοπών αντί για τη χορήγηση αναβολών.

κα. Με την παρ. 26 τροποποιείται η διάταξη του άρθρου 35 παρ. 1 περ. δ' του π.δ. 120/2008, που προέβλεπε ως κώλυμα και λόγο εξαιρέσης για τα μέλη των Πειθαρχικών Συμβουλίων, όποιον έχει τιμωρηθεί έστω και σε πρώτο βαθμό με πειθαρχική ποινή προστίμου και άνω, ενώ πλέον προβλέπεται εξαίρεση για αυτόν που έχει τιμωρηθεί έστω και σε πρώτο βαθμό με ανώτερη πειθαρχική ποινή. Η εν λόγω ρύθμιση ήταν αναγκαία καθώς δημιουργούταν μεγάλη δυσχέρεια στην επιλογή του κατάλληλου προσωπικού που θα συνθέσει τα Συμβούλια, καθώς ποινές προστίμου επιβάλλονται στο ένστολο προσωπικό για πολλές ήσσονος σημασίας υποθέσεις, όπως η απώλεια υπηρεσιακού δελτίου ταυτότητας, παραβάσεις των κανονισμών των Σχολών της Ελληνικής Αστυνομίας καθ' ον χρόνο φοιτούν ως Δόκιμοι κ.λ.π.

κβ. Με την παρ. 27 τροποποιείται η παρ. 3 του άρθρου 36 του π.δ. 120/2008 και πλέον προβλέπεται ρητώς ότι οι Υπαστυνόμοι Α' επιβάλλουν την ποινή του προστίμου σε Υπαστυνόμους Β', εφόσον ασκούν διοίκηση. Με την εν λόγω διάταξη αποσαφηνίζεται ότι μόνο ανώτερος Υπαστυνόμος Α' μπορεί να επιβάλει ποινή σε κατώτερό του, καθώς η πειθαρχική δίωξη ασκείται υποχρεωτικά από κατά βαθμό ανώτερο Αξιωματικό και όχι από απλώς αρχαιότερο, όπως προβλέπει ρητώς το άρθρο 22 παρ. 2 και παρ. 3 του π.δ. 120/2008.

Στο σημείο αυτό διευκρινίζεται ότι για τις έννοιες των βαθμών και της αρχαιότητας θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις των άρθρων 1 έως 6 του π.δ. 24/1997 (Α' 29), όπως ισχύει. Η αρχαιότητα, λοιπόν, μεταξύ ομοιοβάθμων έχει ισχύ διαφοράς βαθμού, εάν συνδέονται οι Αξιωματικοί με σχέση διοικητικής υπαγωγής ή εξαρτήσεως (άρθρο 3 παρ. 2 του π.δ. 24/1997, όπως ισχύει), ενώ γενικότερα εξομοιούνται με διαφορά βαθμού, όταν δεν υπάρχει σχέση διοικητικής υπαγωγής ή εξαρτήσεως, μόνο ως προς τις υπηρεσιακές τους σχέσεις, δηλαδή στον τρόπο προσφώνησης, στο εάν ένα έγγραφο μεταξύ τους είναι αναφορά ή διαταγή, στο σεβασμό που πρέπει να επιδεικνύει ο νεότερος στον αρχαιότερο κλπ. Οι διατάξεις, όμως, του πειθαρχικού δικαίου πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά και ει δυνατόν γραμματικά, με επακόλουθο να μην είναι επιτρεπτή η διευρυνση της έννοιας των υπηρεσιακών σχέσεων σε όλες τις αρμοδιότητες των διαφόρων πειθαρχικών διαδικασιών, όπου ρητώς μνημονεύεται ότι μία ενέργεια πρέπει να γίνεται από ανώτερο κατά βαθμό (π.χ. στο άρθρο 22 παρ. 3 του π.δ. 120/2008 που μνημονεύεται ρητώς ότι απευθείας κλήση σε απολογία μπορούν να εκδώσουν οι Αξιωματικοί για όλους τους κατά βαθμό κατώτερους τους, στο άρθρο 26 παρ. 2 περ. γ' του ως άνω π.δ/τος που μνημονεύεται ότι η Ε.Δ.Ε. διενεργείται από Αξιωματικό ανώτερο του εγκαλουμένου κ.α.). Δημιουργείται, λοιπόν, σοβαρός κίνδυνος ακυροτήτων, λόγω αναρμοδιότητας, με την διασταλτική ερμηνεία του άρθρου 2 παρ. 5 του π.δ. 120/2008, εάν για παράδειγμα ασκηθεί πειθαρχική δίωξη, κατ' άρθρο 21 παρ. 2 περ. α' και 22 παρ. 3 του ίδιου π.δ/τος, με απευθείας κλήση σε απολογία από ομοιοβάθμο Αξιωματικό και απλώς αρχαιότερο του εγκαλουμένου ή ανατεθεί η διενέργεια Ε.Δ.Ε. του άρθρου 26, ομοίως, σε Αξιωματικό ομοιοβάθμο και αρχαιότερο του εγκαλουμένου, κατά το χρόνο άσκησης της πειθαρχικής δίωξης. Κατ' εξαίρεση είναι επιτρεπτή η έκδοση απευθείας κλήσης σε απολογία από ενεργούντα Π.Δ.Ε. Αξιωματικό σε βάρος ομοιοβάθμου νεότερου του, διότι η διενέργεια αυτής προβλέπεται να ανατίθεται σε αρχαιότερο του καθ' ου η Π.Δ.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 2 του ως άνω π.δ/τος και η λήψη απόφασης επ' αυτής γίνεται από τον διατάξαντα, ο οποίος σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο είναι ανώτερος του καθ' ου η διοικητική εξέταση.

κγ. Με την παρ. 28 τροποποιείται η παρ. 3 του άρθρου 39 του π.δ. 120/2008. Η υφιστάμενη διάταξη προέβλεπε τη μη ανάκληση της διαταγής παραπομπής ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου και πλέον προβλέπεται η δυνατότητα, εάν διαπιστωθούν από το αρμόδιο Πειθαρχικό Συμβούλιο σοβαρές ελλείψεις σε αυτή, αυτό, με αιτιολογημένη απόφασή του, την ακυρώνει και επιστρέφει την Ε.Δ.Ε. για εκ νέου εκδίκαση σύμφωνα με την παρ. 1 του ιδίου άρθρου. Η εν λόγω διάταξη θα συνεισφέρει στη θεραπεία ακυροτήτων που μπορεί να προκληθούν από ελαττωματικές παραπεμπτικές διαταγές.

κδ. Με την παρ. 29 προβλέπεται, επιπλέον, στο άρθρο 41 παρ. 1 περ. α' του π.δ. 120/2008, η παράσταση των πειθαρχικά εγκαλουμένων ενώπιον των Πειθαρχικών Συμβουλίων δια των συνηγόρων τους (χωρίς να είναι παρόντες δια ζώσης), κατ' αντιστοιχία με το δικαίωμα που προβλέπεται από σχετικές διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για τους κατηγορούμενους ενώπιον των ακροατηρίων των Δικαστηρίων. Η εν λόγω διάταξη δύναται να εξυπηρετήσει την ταχεία πειθαρχική εκδίκαση υποθέσεων που οι πειθαρχικά εγκαλούμενοι είναι έγκλειστοι σε κατάσταση κράτησης, βρίσκονται σε αναρρωτικές άδειες, είναι κάτοικοι εξωτερικού ή εν γένει εκτός της έδρας των Πειθαρχικών Συμβουλίων κλπ.

κε. Με την παρ. 30 αντικαθίστανται οι παρ. 2 και 3 και προστίθεται παρ.4 στο άρθρο 48 του π.δ. 120/2008. Με την ρύθμιση που αφορά στην παράγραφο 2 του ανωτέρω άρθρου, επικαιροποιείται η δέσμια κρίση που παράγεται στην πειθαρχική δίκη από αμετάκλητη δικαστική ποινική απόφαση ή απαλλακτικό βούλευμα, λαμβάνοντας υπόψη σχετικές αποφάσεις του Ε.Δ.Δ.Α. [Σταυρόπουλος κατά Ελλάδας (Προσφυγή υπ' αριθ. 35522/04) της 27-9-2007, Καπετάνιος και άλλοι κατά Ελλάδας της 30-04-2015 (αριθ. προσφ. 3453/12, 42941/12, 9028/13) κ.α.], καθώς και τη συναφή νομολογία (ΣτΕ 2430/2022, 538/2020, 2096/2019, ιδίως ολ. 4662/2012 σκ. 20 κ.α.).

Το αρμόδιο πειθαρχικό όργανο μπορεί να εκδώσει απόφαση διαφορετική από εκείνη του ποινικού δικαστηρίου, στηρίζοντας την κρίση του στις διαφορετικές προϋποθέσεις που θέτουν οι ρυθμίσεις του πειθαρχικού δικαίου, για τη θεμελίωση της πειθαρχικής ευθύνης του διωκόμενου υπαλλήλου και την επιβολή πειθαρχικής ποινής και, πάντως, εφόσον το εν λόγω όργανο δεν αμφισβητεί την ποινική αθώωση του πειθαρχικώς διωκόμενου ούτε χρησιμοποιεί διατυπώσεις που υποδηλώνουν ότι τίθεται υπό αμφισβήτηση η αθώωσή του από το ποινικό δικαστήριο.

Για παράδειγμα, εάν η αμετάκλητη αθωωτική δικαστική απόφαση απαλλάσσει τον κατηγορούμενο αστυνομικό, λόγω έλλειψης δόλου επειδή ενήργησε εξ αμελείας, τότε το αρμόδιο πειθαρχικό όργανο δύναται και πρέπει να επιβάλει πειθαρχική ποινή, εφόσον οι αντίστοιχες πειθαρχικές παραβάσεις διώκονται με οποιαδήποτε μορφή υπαιτιότητας. Επίσης, εάν αστυνομικός αθωωθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, για την κατοχή και χρήση ναρκωτικών ουσιών λόγω του ότι είναι εξαρτημένος χρήστης (ναρκωτικών ουσιών), τότε το αρμόδιο πειθαρχικό όργανο δύναται να επιβάλει την προσηκουσα πειθαρχική ποινή, χωρίς να θίγει τη δικαστική απόφαση, καθώς ακόμα και η άπαξ χρήση ναρκωτικών ουσιών στοιχειοθετεί το αμιγώς πειθαρχικό παράπτωμα που προβλέπεται στο άρθρο 10 παρ. 1 περ. ια' του π.δ. 120/2008. Επιπροσθέτως, εάν ο κατηγορούμενος αστυνομικός αθωωθεί λόγω παραγραφής του ποινικού αδικήματος και το αντίστοιχο πειθαρχικό παράπτωμα δεν έχει υποπέσει σε παραγραφή, λόγω των ειδικότερων διαφορετικών συναφών διατάξεων όπως η αναστολή αυτής (παραγραφής) που παράγεται από την έκδοση απόφασης που επιβάλει πειθαρχική ποινή σε πρώτο βαθμό, τότε το αρμόδιο πειθαρχικό όργανο δύναται να επιβάλει ποινή, εφόσον στοιχειοθετείται πειθαρχικό παράπτωμα.

Περαιτέρω, τροποποιείται η παρ. 3 του άρθρου 48 του π.δ. 120/2008, διότι υφίστατο πρόβλημα ερμηνείας για το πότε ήταν επιτρεπτή αναστολή της πειθαρχικής διαδικασίας, όταν είχε επιδοθεί κλητήριο θέσπισμα ή γενικώς είχε γίνει επίδοση κλήσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Π.Δ.. Η πρώτη περίπτωση της επίδοσης κλητηρίου θεσπίσματος ήταν σαφής. Η δεύτερη όμως, ήταν ασαφής διότι στην ποινική προδικασία μπορεί να επιδίδονται κλήσεις κατηγορουμένου, κλήσεις σε παροχή εγγράφων εξηγήσεων υπόπτων, κλήσεις μαρτύρων κλπ. Επίσης, η αναστολή της πειθαρχικής διαδικασίας είναι χρήσιμη, όχι μόνο όταν υπάρχει επάρκεια ενδείξεων ενοχής (η οποία τεκμαίρεται όταν σε ένα κατηγορούμενο του επιδίδεται κλητήριο θέσπισμα με το οποίο παραπέμπεται στο ακροατήριο δικαστηρίου), αλλά κυρίως, όταν αυτές (ενδείξεις ενοχής) δεν υπάρχουν και ως εκ τούτου, η αναμονή για τυχόν αρχειοθέτηση του αντίστοιχου ποινικού σκέλους της υπόθεσης, κατ' άρθρο 43 ή 51 του ΚΠΔ, απ' ευθείας από τον αρμόδιο εισαγγελικό λειτουργό είναι εξίσου σημαντική πληροφορία. Επομένως, ρυθμίστηκε σαφέστερα ότι αναστολή της πειθαρχικής διαδικασίας δύναται να γίνει σε περίπτωση που στο αντίστοιχο ποινικό σκέλος διενεργείται προκαταρκτική εξέταση ή προανάκριση ή κύρια ανάκριση ή οι κατηγορούμενοι αστυνομικοί έχουν παραπεμφθεί στο ακροατήριο ποινικού δικαστηρίου.

Τέλος, με την προσθήκη της παραγράφου 4 στο άρθρο 48 του π.δ. 120/2008, καθιερώνεται πλέον και θεσμικά (διότι

μέχρι τώρα προβλεπόταν μόνο από σχετικές διαταγές, τις οποίες πολλές φορές το αρμόδιο προσωπικό αγνοούσε) η υποχρέωση των Υπηρεσιών των αστυνομικών να παρακολουθούν την πορεία των ποινικών υποθέσεων τους και να αιτούνται αντίγραφα ποινικών δικογραφιών, βουλευμάτων, εισαγγελικών διατάξεων, δικαστικών αποφάσεων κ.λ.π., δυνάμει του άρθρου 147 του Κ.Π.Δ. για να ενημερώνονται οι ατομικοί τους φάκελοι και να αποτελούν μέρος των πειθαρχικών δικογραφιών ή εν γένει να συνεκτιμώνται κατά το διοικητικό χειρισμό ή την πειθαρχική εκδίκαση των υποθέσεών τους. Επισημαίνεται ότι οι συναφείς διαταγές της Υπηρεσίας εξακολουθούν να ισχύουν και οι αστυνομικοί όλων των Γραμματειών και των Επιτελείων, που ασχολούνται με θέματα προσωπικού, θα πρέπει να μεριμνούν για την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 48 του π.δ. 120/2008 και δη για την παρακολούθηση και την κατάλληλη ενημέρωση όλων των Υπηρεσιών που τηρούνται ατομικοί φάκελοι του προσωπικού ή είναι αρμόδιες για περαιτέρω πειθαρχικές ενέργειες. Διευκρινίζεται ότι, για τους αστυνομικούς που είναι αποσπασμένοι εκτός Ελληνικής Αστυνομίας, αρμόδιες Υπηρεσίες για την παρακολούθηση των ποινικών τους υποθέσεων καθίστανται οι οργανικές τους Υπηρεσίες που τηρούν τους ατομικούς τους φακέλους.

κστ. Με τις παρ. 31 και 32 αντικαθίσταται η παρ. 6 και προστίθεται παρ. 7 στο άρθρο 49 του π.δ. 120/2008. Πολύ συχνά παρατηρείται καθυστέρηση στην ενημέρωση της Υπηρεσίας για την έκδοση αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης σε βάρος αστυνομικών και έτσι τα πειθαρχικά παραπτώματα που προέκυπταν από αυτή παρέμεναν ατιμώρητα, από πειθαρχικής πλευράς, είτε λόγω παραγραφής τους είτε λόγω του ότι παρερχόταν η προθεσμία για την έναρξη της επανάληψης της πειθαρχικής δίκης. Επίσης, πολλές φορές που αστυνομικοί αθωώνονταν αμετάκλητα, με δικαστική απόφαση ή απαλλακτικό βούλευμα, στο αντίστοιχο ποινικό σκέλος της υπόθεσης και είχε επιβληθεί σε βάρος τους για την ίδια υπόθεση πειθαρχική ποινή, έχαναν την προθεσμία για την υποβολή της αίτησης επανάληψης της πειθαρχικής τους δίκης. Με τις νέες ρυθμίσεις, λοιπόν, η επανάληψη της πειθαρχικής δίκης, σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να ζητηθεί μετά την παρέλευση δύο ετών (έναντι ενός που ήταν παλαιότερα) από την ημερομηνία που κατέστη αμετάκλητη η αθωωτική ή η καταδικαστική απόφαση ή το απαλλακτικό βούλευμα, ενώ για την επανάληψη της πειθαρχικής δίκης αυξάνεται ο χρόνος παραγραφής των πειθαρχικών παραπτωμάτων καθώς δεν προσμετράται στο χρόνο αυτό, το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την τελεσιδικία της υπόθεσης, από πειθαρχικής πλευράς, μέχρι την ημερομηνία που κατέστη αμετάκλητη η δικαστική απόφαση ή το σχετικό απαλλακτικό βούλευμα.

κζ. Με την παρ. 33 αντικαθίσταται η περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 52 του π.δ. 120/2008, ως προς τις πειθαρχικές αρμοδιότητες για την εκδίκαση ενδικοφανών προσφυγών κατά αποφάσεων επιβολής πειθαρχικών ποινών μονομελών οργάνων, λαμβάνοντας υπόψη τη δημιουργία νέων Υπηρεσιών. Ειδικότερα, με τη νέα ρύθμιση ο Υπαρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας κατέστη αρμόδιος για την εκδίκαση προσφυγών για τις ποινές που επέβαλλαν ή επικύρωσαν, μεταξύ άλλων, οι Διευθυντές των Αυτοτελών Κεντρικών Υπηρεσιών και των λοιπών Υπηρεσιών που δεν εποπτεύονται από τον Προϊστάμενο του Επιτελείου του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας και τους Γενικούς Επιθεωρητές Αστυνομίας Βορείου και Νοτίου Ελλάδος και εξυπακούεται ότι δεν ρυθμίζεται η αρμοδιότητα εκδίκασης προσφυγής από τα υπόλοιπα εδάφια της παραγράφου 1 του άρθρου 52 του π.δ. 120/2008.

κη. Με την παρ. 34 και το άρθρο 2 εισάγεται περίπτωση γ' στην παρ. 3 και καταργείται η παρ. 7, αντίστοιχα, του άρθρου 54 του π.δ. 120/2008, καθώς οι ανώτερες πειθαρχικές ποινές που επιβάλλονται στους απόστρατους πειθαρχικά εγκαλουμένους θα εκτελούνται, πλέον, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 παρ. 3, όπως ισχύει.

κθ. Με την παρ. 35 επικαιροποιείται το νομικό πλαίσιο των τελικών διατάξεων των περ. α', β' και δ' της παρ.1 του άρθρου 57 του π.δ. 120/2008.

4. Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 3 του π.δ. 120/2008, αν από την τέλεση του πειθαρχικού παραπτώματος μέχρι το πέρας της πειθαρχικής διαδικασίας ίσχυσαν περισσότεροι νόμοι, εφαρμόζεται αυτός που περιέχει τις ευμενέστερες για τον διωκόμενο διατάξεις. Επομένως, για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελέστηκαν πριν την 05-11-2024, που τέθηκε σε ισχύ το π.δ. 61/2024 (Α' 174), σε περίπτωση που οι νέες ρυθμίσεις είναι δυσμενέστερες για τους καθ' ων η διαδικασία, θα εφαρμόζονται οι διατάξεις όπως ήταν πριν την ισχύ του ως άνω π.δ/τος. Για παράδειγμα οι διατάξεις των παρ. 2, 9, 10 και 11 του π.δ. 61/2024 (Α' 174), που αφορούν στην υποχρεωτική διαθεσιμότητα, στην επιβολή ποινών στους απόστρατους εγκαλουμένους και στην υποχρεωτική (αυτοδίκαιη) απόταξη, λόγω του ότι είναι δυσμενέστερες για τους πειθαρχικά εγκαλουμένους θα πρέπει να εφαρμόζονται μόνο για τα πειθαρχικά παραπτώματα που διαπράττονται μετά την 05-11-2024.

5. Οι τροποποιήσεις που έχουν επέλθει στο π.δ.120/2008, με το ανωτέρω σχετικό, καθώς και η παρούσα διαταγή μας, να μελετηθούν απ' όλους τους Αξιωματικούς και ιδιαίτερα τους Διευθυντές-Διοικητές-Προϊσταμένους Υπηρεσιών, προς δε, να αποτελέσουν αντικείμενο λεπτομερούς συζήτησης-ανάπτυξης σε όλο το προσωπικό του Σώματος και ιδίως στους χειριστές θεμάτων προσωπικού των Γραμματειών και των Επιτελείων όλων των Υπηρεσιών, ώστε να μην υπάρξουν προβλήματα κατά την εφαρμογή τους.

6. Τα Γραφεία της Πολιτικής Ηγεσίας, στα οποία υποβάλλεται, καθώς και οι λοιποί αποδέκτες στους οποίους κοινοποιείται η παρούσα, παρακαλούνται για την ενημέρωσή τους.-

**Ο ΑΡΧΗΓΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΛΛΙΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ**

ΠΡΟΣ

- 1) ΓΕΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
- 2) ΓΕΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- 3) ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΧΩΡΑΣ(POL)
- 4) ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΛΑΔΩΝ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝ ♦ ♦ ΜΙΑΣ
- 5) ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΧΩΡΑΣ (POL)
- 6) ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ Γ.Α.Δ.Α.
- 7) ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ Γ.Α.Δ.Θ.
- 8) ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ,ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
- 9) ΤΑ.Π.Α.Σ.Α.
- 10) ΓΔΟΥΕΣ/Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
- 11) ΓΔΟΥΕΣ/Δ/ΝΣΗ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ
- 12) ΓΔΟΥΕΣ/Δ/ΝΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ,ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ
- 13) ΓΔΟΥΕΣ/Δ/ΝΣΗ ΕΠΙΤΕΛΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
- 14) ΓΔΟΥΕΣ/Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
- 15) ΓΕΝ.ΔΙΕΥΘ.ΑΝΤ.ΣΩΦΡ.ΠΟΛΙΤ./ΤΜ.ΕΞΩΤΕΡ.ΦΡ.ΚΑΤ.ΚΡΑΤ.
- 16) Υ.Ε.Υ.Σ.Α.
- 17) ΥΠ.ΔΙΑΧ.ΕΥΡΩΠ. ΚΑΙ ΑΝΑΠΤ.ΠΡΟΓ
- 18) Δ.Α. ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- 1) ΓΡ. ΓΕΝ.ΓΡΑΜ.ΔΗΜ.ΤΑΞΗΣ
 - 2) ΕΠΙΤΕΛΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΡΧΗΓΟΥ
 - 3) ΑΕΑ/ΥΠΑΡΧΗΓΟΣ ΕΛ.ΑΣ.
 - 4) ΑΕΑ/ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ
 - 5) ΓΕΝ ΕΠΙΘ ΑΣΤΥΝ. ΝΟΤ.ΕΛΛΑΔΟΣ
 - 6) ΓΕΝ ΕΠΙΘ ΑΣΤΥΝ. ΒΟΡ.ΕΛΛΑΔΟΣ
 - 7) ΑΕΑ/ΚΛΑΔΟΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΥΝΟΡΩΝ
 - 8) ΑΕΑ/ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
 - 9) ΑΕΑ/ΚΛΑΔΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗΣ-ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
 - 10) ΑΕΑ/ΚΛΑΔΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
 - 11) ΑΕΑ/ΚΛΑΔΟΣ ΤΑΞΗΣ
 - 12) ΥΠΗΡΕΣΙΑ Π.ΑΜ-Π.Σ.Ε.Α.
 - 13) ΙΔΡ. ΜΕΡ. ΑΡΙΣΤ. ΕΛ.ΑΣ.
 - 14) -ΓΡ. Κ. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
- Διεύθυνση:* Π. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ 4
- 15) - ΓΡΑΦΕΙΟ κ. ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
 - 16) ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΤΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗΣ & ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
 - 17) ΕΘΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
 - 18) ΚΕ.ΜΕ.Α.
 - 19) ΓΕΝ.Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜ.&ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ (Γ.Δ.Ο.Ε.Σ.)

Διεύθυνση: Π. Κανελλοπούλου 4